

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Раковської М.А.

Україна, Миколаїв, Миколаївський державний університет ім. ІВ.О. Сухомлинського

В статті охарактеризована принципи інтерактивного обучения в условиях реформирования современного образовательного процесса Украины. Рассмотрены преимущества использования интерактивных видов деятельности в системе инновационных технологий обучения.

Сучасні зміни в суспільстві спонукають педагогів шукати інновації та впроваджувати їх у навчальний процес. Перед освітою стає задача формування нового покоління не лише як носія знань, а як генерації з переважаючим творчим мисленням, що здатна використовувати отримані знання й забезпечувати інноваційний розвиток суспільства в цілому. Нове суспільство зацікавлене у громадянах, які були б здатні до активних дій, до самостійного прийняття рішень, до гнучкої адаптації до зовнішніх швидко мінливих умов.

Саме тому, сучасна педагогічна думка висуває на перший план необхідність реформування системи освіти у такому напрямку, щоб визначити учня центральною фігурою навчального процесу, становлячи тим самим його пізнавальну активність у центр уваги педагогів та засобів навчання.

Наші спостереження за навчальним процесом показують, що сьогодні суб'єктність учня не реалізується належною мірою. Учень виступає в ролі "об'єкта" навчання. Учні, як правило, не спілкуються між собою і не виконують творчих завдань. Наші випускники не завжди вміють самостійно набувати знання, застосовувати їх на практиці, працювати в групах, у тому числі за допомогою сучасних нових технологій.

Зазначене вище ще раз підтверджує необхідність конструктивних змін в організації освітнього процесу. Вирішити ці актуальні проблеми можливо, на наш погляд, створюючи інтерактивне середовище.

Сьогодні більшість творчо працюючих вчителів віддають перевагу в роботі інтерактиву. Слово "інтерактив" прийшло до нас з англійської від слова "ішегасі", де "іпіег" - взаємний і "асі" - діяти. Таким чином, інтерактивний - здатний до взаємодії, діалогу.

Дослідженню питання активної позиції особистості у процесі навчання присвячено роботи вчених педагогів О.Пометун, Л.Пироженко, М.Кларина, В.Беспалька, І.Якиманської; філософів А.Зязюна, В.Кременя, С.Подмазіна; психологів: І.Беха, Д.Ельконіна, П.Гальперіна.

Інтерактивне навчання - це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету - створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. [3, 9]

Призначення інтерактивного навчання полягає у тому, щоб, передати знання та усвідомити цінність інших людей. Інтерактивна взаємодія включає як домінування одного учасника навчального процесу над іншим, так і однієї думки над іншою.

Під час інтерактивного навчання учні вчаться бути демократичними, толерантними по відношенню один до одного та інших людей, самостійно приймати рішення, конструктивно мислити.

Саме інтерактивні види діяльності дають змогу створювати навчальне середовище, в якому теорія і практика засвоюються одночасно, що надає змогу учням розвивати логічне мислення, формувати критичне мислення, реалізовувати індивідуальні можливості.

При інтерактивному навчанні в освітньому процесі змінюються наголоси на позиції учня й учителя. Вчитель виступає в ролі організатора, лідера групи учнів, де ...і учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. [1,5]

Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор і спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації.

Інтерактивна робота має свої принципи: одночасна взаємодія; однакова участь кожного учня у виконанні завдань, позитивна взаємодія та індивідуальна відповідальність. [1, 6]

Основними формами інтерактивної роботи є навчальна взаємодія учнів у парах і мікрогрупах. Групи вивчають навчальний матеріал і міжособистісні вміння. Інтерактивні форми надзвичайно різноманітні, наприклад: "Дебати", "Ажурна пилка", "Акваріум", "Вузлики", "Карусель", "Мікрофон", "Мозковий штурм", "Дерево рішень", "Коло ідей", тощо. Заняття організовуються як індивідуально, так і в постійних та у змінних групах.

Ефективність роботи в групах залежить насамперед від того, наскільки кожний член групи усвідомлює важливість роботи разом та взаємодії через взаємодопомогу. Це породжує в учнів прагнення робити все можливе для досягнення успіху групи в цілому й усвідомлення кожним, що без його особистого успіху не можна досягти

поставленої мети. За таких умов всі члени групи відчувають себе пов'язаними одне з одним, що формує в учнів позитивну взаємозалежність.

Рівень оволодіння учнями організаційно діяльними формами роботи визначає успіх груп в таких видах діяльності, як пізнавальна та творча. Поступове оволодіння учнями організаційно-діяльним компонентом дає можливість створити більш якісну освітню продукцію когнітивного і креативного рівнів. [2, 45]

Проводячи заняття такого типу, вчитель зацікавлює учнів предметом, формує активну життєву позицію, вдосконалює мовленнєві і розумові навички. Крім того, групова робота відіграє важливу роль у досягненні виховної функції навчання, зокрема формуються моральні та гуманні якості особистості.

Інтерактивні форми навчання розвивають комунікативні вміння та навички, допомагають встановленню емоційних контактів між учнями. Використання інтерактиву в процесі занять знімає нервову навантаженість учнів.

Необхідно зазначити, що інтерактивна взаємодія потребує значної кількості часу для підготування як учням, так і педагогу. Якщо вчитель або учні ще не використовували інтерактивні методи навчання, то потрібно створити план поступового впровадження інтерактивного навчання.

Виходячи з вищезазначеного, на практиці необхідно використовувати інтерактивні форми в цілому або окремі елементи, при цьому навчально-виховний процес організовується так, що учні шукають зв'язок між новими та вже отриманими знаннями, формують власні ідеї та думки за допомогою різноманітних засобів, навчаються співробітництву.

Перелік посилань

1. *Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи / Упорядн. Стребна О.В., Соценко А.О. -Х: Вид. Група "Основа", 2006. -176 с.*
2. *Методичний poradник: форми і методи навчання /Автор - укладач Б.О.Житник. -Х: вид. Група "Основа", 2005. - 128с.*
3. *Пометун О. І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В.Пироженко. За ред. О.І.Пометун. - К: Видавництво А.С.К., 2004. -192 с.*
4. *Сиротенко Г.О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. -Харків: ВГ "Основа", 2003.*